

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)	
Název učební jednotky (téma)	Dětská práva (Úmluva o právech dítěte)
Stručná anotace učební jednotky	<p>Učební jednotka se věnuje dětským právům obecně, potom se přechází na Úmluvu o právech dítěte. Po úvodním výkladu učitele následuje samostatná práce žáků.</p> <p>Součástí hodiny je v závěru video s tematikou dětských vojáků.</p>
Časový rozsah učební jednotky	45 minut (lekci lze rozdělit dle potřeby na 2x45 minut)
Nutné předpoklady	žáci ovládají pojem lidská práva a druhy lidských práv
Věk žáků (ročník)	prima – 1. ročník víceletého gymnázia (6. ročník ZŠ), případně lze upravit i pro vyšší ročníky
Zařazená průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova
Vyučovací obor (y)	občanská výchova (základy společenských věd)
Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce naplnit	<ul style="list-style-type: none"> - Žák vymezí dětská práva - Žák se seznámí s Úmluvou o právech dítěte - Žák ukáže příklady porušování dětských práv - Žák dokáže určit, zda se jedná o dodržování či porušování dětských práv - Žák se seznámí s tematikou dětských vojáků
Cíle učební jednotky	<ul style="list-style-type: none"> - Žák si uvědomí, že žijeme v zemi, kde jsou dětská práva samozřejmostí

<p>Hodnocení</p>	<p>žáci si uvědomí, že dodržování dětských práv není všude ve světě samozřejmostí</p> <p>žáci dokážou bezpečně určit, zda se jedná o dodržování nebo porušování dětských práv</p>
<p>Popis učební jednotky obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům</p>	<p>učitel představí žákům téma hodiny – dětská práva</p> <p>pro bližší představení dětských práv učitel s žáky vytvoří logickou mapu (5 minut)</p> <p>výklad učitele na téma Úmluva o právech dítěte (10 minut)</p> <p>na základě článku žáci porozumí rozdílu mezi právy dětí a právy dospělých (5 minut)</p> <p>výklad učitele na téma porušování dětských práv, dětská reflexe (10 minut)</p> <p>samostatná práce žáků, ve které by měli porozumět situacím, které mapují dodržování a porušování dětských práv, společný komentář a kontrola (10 minut)</p> <p>zadání domácího úkolu žákům, který vyplývá z promítnutí videa s tematikou dětských vojáků (5 minut)</p> <p>http://www.lidskaprava.cz/student/vsechna-temata/foto-video/detsky-vojak</p>
<p>Seznam příloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Příloha 1 - pracovní list pro žáky • Příloha 2 – metodický list pro učitele <p>Použité zdroje:</p> <p>http://www.lidskaprava.cz/student/prava-deti</p> <p>http://www.lidskaprava.cz/student/vsechna-temata/foto-video/detsky-vojak</p> <p>http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf</p> <p>http://www.unicef.cz/aktualne/82292-umluva-o-pravech-ditete</p>
<p>Autor lekce, škola (případně zdroje)</p>	<p><i>Marcela Chalupová, Gymnázium Chotěboř</i></p>

Závěrečná sebereflexe učitele <i>(následuje po odučení učební jednotky)</i>	
Co se mi osvědčilo během vyučování	S úspěchem se setkala samostatná práce žáků na téma dodržování a porušování dětských práv. Vlnu emocí vyvolal film na téma dětských vojáků.
S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.	Hodina obsahuje dlouhé výkladové pasáže.
Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).	Ubrat teorii a více pracovat s prožitkem.

Téma: Dětská práva (Úmluva o právech dítěte) – metodický list pro učitele

Úvod (5 minut)

Co patří k dětským právům? Žáci mají prostor 2 minuty zapisovat do svých listů, potom společná kontrola (logická mapa – právo si hrát, právo chodit sportovat, právo chodit do školy, právo na lékařskou péči...).

Dětská práva

10 minut – výklad učitele

<http://www.lidskaprava.cz/student/prava-deti> (Dále pracujeme s těmito stránkami).

Žáci mají ve svých pracovních listech k dispozici tento zápis:

Úmluva o právech dítěte - stěžejní mezinárodní dokument chránící děti

- první mezinárodní dokument, který kodifikuje práva dítěte formou smlouvy (pro státy, které ji kodifikovaly, je právně závazná)
- jednomyslně přijata 20. listopadu 1989 na Valném shromáždění OSN v New Yorku
- ČSFR ratifikovala v únoru 1991
- úmluva upravuje řadu oblastí života dítěte od situace v rodině a výchovy přes práva na vzdělání, svobodu projevu až po zákaz zneužívání dětí, dětské prostituce či verbování do armády

5 minut – samostatná práce žáků

Žáci pracují s článkem: Co jsou to ta „dětská práva“ z výše uvedené webové stránky. Samostatně vyhledají dvě práva dětí a dvě práva dospělých

Práva dětí

(Právo nebýt najat do armády, právo vyrůstat s rodiči...)

Práva dospělých

(Právo volit, být volen, náboženská svoboda...)

10 minut - vyučující společně s žáky uvádí a komentuje příklady porušování dětských práv, žáci mají v pracovních listech následující zápis:

Příklady porušování dětských práv

- milióny dětí ve světě nemají přístup ke vzdělání
- mnohé z nich jsou nuceny pracovat ve zdraví poškozujících podmínkách
- statisíce jsou obchodovány a sexuálně zneužívány
- děti jsou zadržovány policií a vězněny v nelidských podmínkách, jsou mučeny, některé z nich dokonce čekají na popravu v celách smrti
- tisíce dětí jsou zabíjeny a mrzačeny v ozbrojených konfliktech

Učitel v závěru této části hodiny klade žákům otázku: Mají všechny děti na světě svoje práva jen proto, že jsou dětmi? ANO, NE, žáci svoje odpovědi individuálně zdůvodňují.

Nejznámější mezinárodní organizací zabývající se právy dětí je Dětský fond OSN (UNICEF). Byl založen 11. 12. 1946 na 1. zasedání Valného shromáždění OSN.

10 minut – samostatná práce žáků, společné vyhodnocení. Žáci mají k dispozici příklady článků, ve kterých jsou porušována a dodržována dětská práva. Jejich cílem je samostatně určit, zda se jedná o dodržování nebo porušování lidských práv.

Situace číslo 1:

Otec čtrnáctileté A. K. oznámil znásilnění své dcery dvěma mladíky...

ze zprávy v Blesku

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 2:

M. M. vezla 19. listopadu 1993 svou měsíční dcerku na opuštěnou cestu v Aši. Nemluvněti zde převázala hrdlo tkalounem, dusila ho několik minut, poté nasedla na autobus a odjela...

ze zprávy v Blesku

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 3:

Policie se stále častěji zabývá únosy dětí. Děti jsou unášeny rodiči v rozvodovém řízení, kteří se nemohou domluvit, jak často se s dítětem budou stýkat.

z MF DNES

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 4:

L.K. sexuálně zneužíval nezletilou příbuznou a poté i jejich čtrnáctiměsíční dítě.

z MF DNES

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 5:

Marek a Renata jsou sourozenci. Marek rád hraje na čelo. Renata hraje na flétnu. Marek má rád vážnou hudbu a Renata zase moderní filmové melodie. Když chtějí hrát a cvičit, tak si stěžují, že jeden druhého ruší.

nadace Naše dítě

právo a) dodrženo b) porušeno

Na základě vypracování tohoto úkolu učitel položí žákům dvě otázky:

Co znamená, když se řekne, že je lidské právo dodrženo?

Co znamená, když se řekne, že je lidské právo porušeno? Společně odpovědi vyhodnotí.

5 minut - závěrečná část hodiny bude věnována filmu s tematikou dětských vojáků. Film bude promítnut, otázky k němu mají žáci ve svých pracovních listech. Budou sloužit jako domácí úkol na příští hodinu. Kontrolou tohoto domácího úkolu bude příští hodina začínat.

<http://www.lidskaprava.cz/student/vsechna-temata/foto-video/detsky-vojak>

Otázky k videu:

- Jakou šanci mají po skončení konfliktu naverbované děti-vojáci na to, že dodělají alespoň nějakou školu?
- Je známo, že v některých válkách (např. v Sierra Leone) dávali velitelé v nasazování do určitých operací přednost dětským vojákům před dospělými. V čem myslíte, že mohou být v boji "lepší" děti?
- Co myslíte, byli v posledních letech nabíráni do armády vojáci mladší 18 let i v některých západních zemích, třeba USA nebo Velké Británii?

Použité zdroje:

<http://www.lidskaprava.cz/student/prava-deti>

<http://www.lidskaprava.cz/student/vsechna-temata/foto-video/detsky-vojak>

<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>

<http://www.unicef.cz/aktualne/82292-umluva-o-pravech-ditete>

Téma: Dětská práva (Úmluva o právech dítěte) – pracovní list
pro žáky

**Úkol číslo 1: Napište vše, co se vám vybaví, když se řekne termín
dětská práva (logická mapa)**

Dětská práva

Úmluva o právech dítěte - stěžejní mezinárodní dokument chránící děti

- první mezinárodní dokument, který kodifikuje práva dítěte formou smlouvy (pro státy, které ji kodifikovaly, je právně závazná)
- jednomyslně přijata 20. listopadu 1989 na Valném shromáždění OSN v New Yorku
- ČSFR ratifikovala v únoru 1991
- úmluva upravuje řadu oblastí života dítěte od situace v rodině a výchovy přes práva na vzdělání, svobodu projevu až po zákaz zneužívání dětí, dětské prostituce či verbování do armády

Úkol číslo 2: Pracujte samostatně s článkem: Co jsou to ta „dětská práva“ z příslušné webové stránky. Vyhledejte dvě dětská práva a dvě práva dospělých:

Práva dětí

Práva dospělých

Úkol číslo 3: Společně s vyučujícím uvádějte a komentujte příklady porušování dětských práv.

Příklady porušování dětských práv

- milióny dětí ve světě nemají přístup ke vzdělání
- mnohé z nich jsou nuceny pracovat ve zdraví poškozujících podmínkách
- statisíce jsou obchodovány a sexuálně zneužívány
- děti jsou zadržovány policií a vězněny v nelidských podmínkách, jsou mučeny, některé z nich dokonce čekají na popravu v celách smrti
- tisíce dětí jsou zabíjeny a mrzačeny v ozbrojených konfliktech

Úkol číslo 4: Mají všechny děti na světě svoje práva jen proto, že jsou dětmi? (Ano/Ne, svoje odpovědi zdůvodněte)

Nejznámější mezinárodní organizací zabývající se právy dětí je Dětský fond OSN (UNICEF). Byl založen 11. 12. 1946 na 1. zasedání Valného shromáždění OSN.

Úkol číslo 5: Přečtěte si následující situace. Určete, zda se jedná o dodržování nebo porušování lidských práv:

Situace číslo 1:

Otec čtrnáctileté A. K. oznámil znásilnění své dcery dvěma mladíky...

ze zprávy v Blesku

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 2:

M. M. vezla 19. listopadu 1993 svou měsíční dcerku na opuštěnou cestu v Aši. Nemluvněti zde převázala hrdlo tkalounem, dusila ho několik minut, poté nasedla na autobus a odjela...

ze zprávy v Blesku

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 3:

Policie se stále častěji zabývá únosy dětí. Děti jsou unášeny rodiči v rozvodovém řízení, kteří se nemohou domluvit, jak často se s dítětem budou stýkat.

z MF DNES

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 4:

L.K. sexuálně zneužíval nezletilou příbuznou a poté i jejich čtrnáctiměsíční dítě.

z MF DNES

právo a) dodrženo b) porušeno

Situace číslo 5:

Marek a Renata jsou sourozenci. Marek rád hraje na čelo. Renata hraje na flétnu. Marek má rád vážnou hudbu a Renata zase moderní filmové melodie. Když chtějí hrát a cvičit, tak si stěžují, že jeden druhého ruší.

nadace Naše dítě

právo a) dodrženo b) porušeno

Úkol číslo 6: Co znamená, když se řekne, že je lidské právo dodrženo?

Úkol číslo 7: Co znamená, když se řekne, že je lidské právo porušeno?

Úkol číslo 8: domácí úkol na příští hodinu - Na základě zhlédnutí filmu o dětských vojácích odpovězte na následující otázky:

Otázky k videu:

- Jakou šanci mají po skončení konfliktu naverbované děti-vojáci na to, že dodělají alespoň nějakou školu?
- Je známo, že v některých válkách (např. v Sierra Leone) dávali velitelé v nasazování do určitých operací přednost dětským vojákům před dospělými. V čem myslíte, že mohou být v boji "lepší" děti?
- Co myslíte, byli v posledních letech nabíráni do armády vojáci mladší 18 let i v některých západních zemích, třeba USA nebo Velké Británii? (pracujte s internetovými zdroji)

Použité zdroje:

- <http://www.lidskaprava.cz/student/prava-deti>
- <http://www.lidskaprava.cz/student/vsechna-temata/foto-video/detsky-vojak>
- <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>
- <http://www.unicef.cz/aktualne/82292-umluva-o-pravech-ditete>